

Bài 9:

Cách mạng tháng Mười Nga năm 1917 và cuộc đấu tranh bảo vệ cách mạng (1917 - 1921)

TÓM TẮT LÝ THUYẾT

I. CÁCH MẠNG THÁNG MƯỜI NGA NĂM 1917

1. Tình hình nước Nga trước cách mạng

a. Chính trị

- Đầu thế kỉ XX Nga vẫn là một nước quân chủ chuyên chế, đứng đầu là Nga hoàng
- Nga hoàng đã đẩy nhân dân Nga vào cuộc chiến tranh đế quốc, gây nên hậu quả kinh tế, xã hội nghiêm trọng.

b. Kinh tế

Lạc hậu, kiệt quệ vì chiến tranh, nạn đói xảy ra ở nhiều nơi, công nghiệp, nông nghiệp đình đốn.

c. Xã hội:

- Đời sống của nông dân, công nhân, các dân tộc trong đế quốc Nga vô cùng cực khổ.
- Phong trào phản đối chiến tranh đòi lật đổ Nga hoàng diễn ra khắp nơi

2. Từ Cách mạng tháng Hai đến Cách mạng tháng Mười

a. Cách mạng dân chủ tư sản tháng 2/1917

*** Diễn biến**

- Ngày 23/2/1917, cách mạng bùng nổ bằng cuộc biểu tình của 9 vạn nữ công nhân ở Pê-tơ-rô-gơ-rát.
- Phong trào nhanh chóng chuyển từ tổng bãi công chính trị sang khởi nghĩa vũ trang.

*** Lãnh đạo** là Đảng Bôn-sê-vích

*** Lực lượng** tham gia là công nhân, binh lính, nông dân.

*** Kết quả:**

- + Chế độ quân chủ chuyên chế Nga hoàng bị lật đổ.
- + Xô viết đại biểu công nhân và binh lính được thành lập (tháng 3/1917 toàn nước Nga có 555 Xô viết)

+ Cùng thời gian giai cấp tư sản cũng thành lập Chính phủ lâm thời.

+ Nga trở thành nước Cộng Hoà

*** Tính chất:** Cách mạng tháng 2/1917 ở Nga là cuộc cách mạng dân chủ tư sản kiểu mới.

- Sau Cách mạng tháng Hai, Nga tồn tại 2 chính quyền song song:

+ Chính phủ lâm thời (tư sản).

+ Xô viết đại biểu (vô sản).

b. Cách mạng tháng Mười Nga 1917

*** Hoàn cảnh**

- Sau Cách mạng tháng Hai, Nga tồn tại 2 chính quyền song song:

+ Chính phủ lâm thời (tư sản)

+ Xô viết đại biểu (vô sản)

→ Cục diện không thể kéo dài.

- Trước tình hình đó Lê-nin và Đảng Bôn-sê-vích đã xác định cách mạng Nga là chuyển từ cách mạng dân chủ tư sản sang cách mạng xã hội chủ nghĩa (lật đổ chính quyền tư sản lâm thời).

- Đầu tháng 10/1917, không khí cách mạng bao trùm cả nước. Lê-nin đã về nước trực tiếp lãnh đạo khởi nghĩa vũ trang giành chính quyền.

*** Diễn biến khởi nghĩa**

- Tháng 4: Lê-nin đã thông qua Đảng Bôn-sê-vích bản Luận cương tháng 4 chỉ ra mục tiêu đường lối tiếp theo của cách mạng Nga là chuyển từ cách mạng dân chủ tư sản sang cách mạng xã hội chủ nghĩa.

- Đêm 24/10/1917 bắt đầu khởi nghĩa.

- Đêm 25/10 tấn công cung điện Mùa Đông, bắt giữ các bộ trưởng của Chính phủ tư sản.

- Khởi nghĩa Pêtrôgrát giành thắng lợi.

- Ngày 3/11/1918 chính quyền Xô viết giành thắng lợi trên khắp nước Nga rộng lớn.

* **Tính chất:** Cách mạng tháng Mười mang tính chất của cuộc cách mạng xã hội chủ nghĩa

II. CUỘC ĐẤU TRANH XÂY DỰNG VÀ BẢO VỆ CHÍNH QUYỀN XÔ VIẾT

1. Xây dựng chính quyền Xô viết

2. Bảo vệ chính quyền Xô viết

III. Ý NGHĨA LỊCH SỬ CỦA CÁCH MẠNG THÁNG MƯỜI NGA

1. Với nước Nga

- Đập tan ách áp bức, bóc lột của phong kiến, tư sản, giải phóng công nhân và nhân dân lao động.

- Đưa công nhân và nông dân lên nắm chính quyền, xây dựng chủ nghĩa xã hội.

2. Với thế giới

- Làm thay đổi cục diện thế giới.

- Cổ vũ và để lại nhiều bài học kinh nghiệm cho cách mạng thế giới.

---HẾT---